

Допомога людям з інвалідністю в Польщі

Люди з інвалідністю* мають у Польщі право на рівноправність, повагу до гідності та підтримку з боку держави

Польща є стороною Конвенції ООН про права людей з інвалідністю. Конституція

Республіки Польща також забороняє дискримінацію з будь-яких причин (ст. 32 ч. 2).

Держава зобов'язана надавати людям з інвалідністю підтримку в сфері охорони здоров'я (ст. 68 ч. 3), в організації життєдіяльності, пристосування до праці та суспільної взаємодії. (ст. 69).

Польща намагається залучити людей з інвалідністю до суспільного життя та надати їм можливість скористатись з пропозицій установ, шкіл, управлінь якнайбільшою мірою. Існує окрема система підтримки людей з інвалідністю у школах і на ринку працевлаштування. Дедалі більше організацій та установ пристосовані до обслуговування людей з інвалідністю.

—
* У законодавстві Польщі прописані положення про людей-інвалідів». Ми використовуємо поняття «люди з інвалідністю», оскільки таке визначення бажанішим і прийнятнішим серед людей, які живуть з інвалідністю.

Законодавчі положення стосовно людей з інвалідністю

Система видачі висновку про інвалідність та можливості підтримки людей з інвалідністю у повсякденному житті та на ринку працевлаштування у Польщі регулює Закон від 27 серпня 1997 р. про професійну та соціальну реабілітацію, а також працевлаштування людей з інвалідністю (Законодавчий вісник, 2019 р. поз. 1172 з подал. змінами). У цьому законі міститься інформація про пільги та права, які мають люди з інвалідністю. Цей закон стосується виключно осіб, які отримали висновок про інвалідність у Польщі.

Інші важливі законодавчі акти стосовно ситуації людей з інвалідністю, це:

- Закон про надання медичної допомоги, що фінансується державою ((Законодавчий вісник, 2004 № 210 поз. 2135)
- Закон про пенсії та допомогу з Фонду соціального страхування (Законодавчий вісник, 2018 поз. 1270)
- Закон про грошову сімейну допомогу (Законодавчий вісник, 2003 № 228 поз. 2255)
- закон від 12 березня 2004 р. про соціальну допомогу (Законодавчий вісник, 2018 р. поз. 1508, 1693, 2192, 2245, 2354 та 2529) – стосується можливостей фінансової підтримки, зокрема, для людей з інвалідністю.

Ці можливості тісно пов'язані з юридичним статусом особи. Закон стосується мігрантів, які мають дозвіл на постійне проживання в Польщі на будь-якій підставі, а також осіб, які перебувають в країні на підставі деяких видів дозволів на тимчасове перебування

У Польщі здійснюються незалежні одне від одного процедури надання висновку про інвалідність, які стосуються людей з обмеженими можливостями і надаються з різною метою

Вид висновку	Висновок про інвалідність з іншою метою, ніж отримання грошової допомоги		Висновок про непрацездатність	Висновок про спеціальні освітні потреби
Установа відповідальна за видачу висновку	Комісія з питань видачі висновків про інвалідність повіту/міста		Фонд соціального страхування (ZUS)	Психологічно-педагогічний консультаційний центр (PPP).
Юридична основа	Закон про професійну і соціальну реабілітацію, а також працевлаштування людей з інвалідністю		Закон про грошову допомогу та пенсії від Фонду соціального страхування (ZUS)	Закон по систему освіти
Хто має право отримати	Мігранти, що мають право тимчасового перебування і намір сталого перебування в Польщі.		Мігранти, що легально працювали в Польщі, сплачуючи соціальні внески до ZUS необхідну кількість років	Мігранти, що відвідують польську школу незалежно від юридичного статусу
На що дає право	Можливість отримати реабілітаційну підтримку та дотації з Державного фонду реабілітації осіб з інвалідністю (PFRON), Набуття прав, пов'язаних з ринком працевлаштування, громадським транспортом тощо.		можливість отримати допомогу від ZUS	Можливість здобування освіти відповідно до потреб дитини (спеціалізовані школи, надання іншої освітньої підтримки).

Кожен з видів висновків, описаних вище, видається окремо. Отримання одного виду висновку не гарантує отримання решти.

Визнання закордонного висновку про інвалідність

Польща не визнає документів, які підтверджують статус людини з інвалідністю виданих в інших країнах.

Єдиним закордонним документом про інвалідність, що визнається в Польщі, є карта паркування. Така ж карта, що була видана в інших країнах, надає право користування спеціально означеними місцями паркування для людей з інвалідністю (відповідно до положень Закону від 20.06.1997 р. Основи законодавства про дорожній рух.). Закордонна карта паркування не дає права на отримання інших видів допомоги або пільг – навіть, якщо таке право було передбачено в країні, що видала.

Процедура подання клопотання про видачу висновку про інвалідність в Польщі

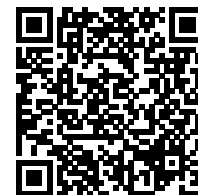
Можливість подання клопотання про видачу висновку про інвалідність у Польщі залежить від юридичного статусу іноземця – необхідною вимогою є його законне перебування в країні та намір перебувати в Польщі постійно.

Видачею висновків у Польщі займаються комісії з питань надання висновків про інвалідність у повіті за місцем проживання людини з інвалідністю.

У Варшаві за надання висновків про інвалідність відповідає Міська комісія із питань видачі висновків про інвалідність (Miejski Zespół do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności)

(вул. Ген. Андерса 5, 00-147, Варшава).

Заяву про підтвердження інвалідності подає зацікавлена особа або її законний представник. Заява повинна бути заповнена польською мовою. Зразок заяви доступний онлайн: <https://wcpr.pl/nasze-uslugi/osoby-niepelnosprawne/orzekanie-o-niepelnosprawnosci>

До заяви необхідно додати:

- медичну довідку, видану на вимогу комісії з питань видачі висновків про інвалідність (форма міститься на згаданому вище сайті). Довідку має видати лікар, під наглядом якого перебуває заявник. Лікар повинен мати право вести професійну діяльність в Польщі.
- комплект документів, які підтверджують стан здоров'я. До них можна долучити закордонні документи, перекладені на польську мову присяжним перекладачем.
- підтвердження реєстрації або заява про проживання на території Варшави (міститься в офісі комісії по вул. Ген. Андерса).

Після подання заяви визначається термін зустрічі заявника з комісією. Тоді проводиться лікарське обстеження та розмова із заявником. Особа, яка не володіє польською мовою, може прийти на цю зустріч із перекладачем (перекладач може бути не обов'язково присяжним). Перекладач повинен бути повнолітнім.

Комісія видає рішення про надання чи ненадання висновку про інвалідність протягом одного тижня.

Висновок про інвалідність визначає ступінь інвалідності, видається на визначений час, містить інформацію про права заявника.

Заявник, незадоволений рішенням комісії, може оскаржити це рішення у Воєводській комісії з питань видачі висновку про інвалідність. Заява подається за посередництвом Міської комісії по вул. Ген. Андерса. Людина, незадоволена рішенням Воєводської комісії з видачі висновків, має можливість оскаржити їх у Районному суді, Відділ праці та соціального страхування (Sąd Rejonowy, Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych). Апеляція подається через Воєводську комісію.

Більше на тему процедури подання клопотання можна прочитати тут : <https://niepelnosprawni.gov.pl/art,13,in-stytucje-orzekajace-procedury-orzekania-tryb-i-zasady>

Важливо:

Листування щодо перебігу процедури ведеться за посередництвом традиційної пошти. Саме тому в разі зміни адреси проживання необхідно обов'язково поінформувати про це Міську комісію з питань надання висновку про інвалідність. Неотримання листа, у визначений термін може спричинити припинення провадження.

Види висновків

У Польщі дещо інакше розглядають заяви дітей до 16 років на відміну від заяв поданих особами від 16 років.

У випадку заявників старше 16 років комісії видають висновок про інвалідність разом із визначенням ступеня інвалідності:

- легкий ступінь (людина, інвалідність якої суттєво впливає на можливість виконувати роботу, але вона може функціонувати у повсякденному житті завдяки «допоміжних засобів», додаткового обладнання).
- помірний ступінь (людина вимагає тимчасової або часткової допомоги інших осіб у повсякденному житті, має порушену роботу організму, непрацездатна або працездатна лише в умовах спеціально обладнаного робочого місця);
- значний ступінь (людина з таким рівнем інвалідності не може самостійно функціонувати в повсякденному житті. Потребує постійного або тривалого догляду та допомоги інших. Має порушену роботу організму, непрацездатна або працездатна лише в умовах спеціально обладнаного робочого місця);

У випадку заявників, яким ще не виповнилось 16 років, комісії видають висновки про інвалідність без визначення ступеня інвалідності. Після досягнення 16-річного віку заявник мусить знову отримати новий висновок з визначеним ступенем інвалідності.

Висновок про інвалідність може бути виданий на необмежений або обмежений період в залежності від індивідуальної ситуації.

Права людей з інвалідністю

У Польщі не існує стандартного переліку уповноважень людей з інвалідністю, який поширюється на всіх. Обсяг підтримки залежить від інформації у висновку про інвалідність.

Пільги та уповноваження залежать від ступеня та виду інвалідності, а також додаткових рекомендацій, що містяться у висновку.

Частина уповноважень людей з інвалідністю має також локальний характер – кожне місто, воєводство, установа може надавати власні пільги чи визначити спрощення. А тому підтримка людей з інвалідністю в різних містах є різною.

Державна підтримка з огляду на інвалідність

У висновку, окрім ступеня інвалідності, визначаються показання щодо певних пільг та уповноважень, наприклад необхідності забезпечення ортопедичними засобами.

Люди з інвалідністю можуть звертатись із заявою про додаткове фінансування закупівлі цих засобів з Державного фонду реабілітації людей з інвалідністю (PFRON). Як правило людина з інвалідністю частину коштів при цьому покриває сама. Заяви на дотації приймають Повітові центри допомоги сім'ї (у Варшаві – Варшавський Центр Допомоги сім'ї по вул. Ген. Андерса, 5).

Можна теж подавати заяви щодо отримання на дофінансування реабілітаційного курсу, закупівлі реабілітаційного обладнання, та інших речей для підтримки функціонування, послуг сурдоперекладу або пристосування помешкання до потреб людини з інвалідністю.

Реабілітаційне лікування здійснюється з коштів Національного фонду здоров'я (NFZ) за направленням лікаря з медичного страхування.

Для дорослих людей, що потребують професійно-соціальної реабілітації, діють спеціальні центри ерготерапії. Люди з інвалідністю можуть проходити ерготерапію згідно з індивідуально укладеною програмою реабілітації.

Видача висновку про непрацездатність з метою отримання грошової допомоги

Окрема система видачі висновків стосується визначення непрацездатності з метою отримання грошової допомоги. Право на грошову допомогу у зв'язку з непрацездатністю можуть отримати застраховані особи, які відповідають усім наведеним нижче критеріям разом:

- мають висновок про непрацездатність,
- мають необхідний – відповідно до віку, коли виникла непрацездатність, – період трудового стажу (та/або періодів, які зараховуються в трудовий стаж, наприклад, декретна відпустка або навчання у виші),
- непрацездатність виникла у визначених Законом про пенсії та грошову допомогу з Фонду соціального страхування періодах оплати внесків або періодів, коли внески не оплачувались, або не пізніше, ніж протягом 18 місяців після завершення цих періодів.

Непрацездатною є особа, яка втратила працездатність внаслідок порушення фізичних здатностей організму і не має шансів повернути працездатність після перекваліфікації.

Непрацездатність може бути частковою або повною. Ступінь визначає лікар, що відповідає за видачу висновків про непрацездатність із Фонду соціального страхування (ZUS). Заяву на видачу такого висновку потрібно подати у відповідне відділення Фонду соціального страхування за місцем проживання заявника.

Види грошової допомоги:

Пенсія у зв'язку з непрацездатністю

- її можуть отримати люди, які отримали висновок про непрацездатність, за умови, якщо вони мають страховий стаж - періоди, коли сплачувались страхові внески (тобто коли вони законно працювали).

Розмір такої пенсії визначається індивідуально.

Залежить від трудового стажу та віку, в якому людина втратила працездатність. Пенсія може призначатися на необмежений або обмежений період, залежно від конкретної ситуації.

Сімейна пенсія

– її можна отримати за умов, визначених у ст. 68 ч. 1 п. 3 Закону від 17 грудня 1998 р. про пенсії та грошову допомогу з Фонду соціального страхування (Законодавчий вісник, 1998 № 162 поз. 1118).

Соціальна пенсія

– її можуть отримати люди, інвалідність яких виникла до досягнення 18 років або під час навчання до досягнення 25 років (тобто люди, які не мають необхідного трудового стажу, щоб отримати пенсію у зв'язку з непрацездатністю), коли людина є повністю непрацездатною.

Пенсію виплачує Фонд соціального страхування.

Якщо людина працює та отримує заробітну плату, пенсію можуть обмежити або припинити її виплату. Розмір пенсії змінюється щороку, оскільки він залежить від середньої заробітної плати в країні.

Працевлаштування

Законодавство Польщі передбачає різні спрощення, пов'язані з виконанням роботи людьми з інвалідністю (вони стосуються виключно мігрантів, які мають право працювати в Польщі).

Працівник з інвалідністю має право:

- на обмеження часу роботи до 8 годин на добу та 40 годин на тиждень (відповідно 7 годин та 35 годин у випадку людини з інвалідністю, яка була визнана такою, що має значний або помірний ступінь інвалідності). Людина з інвалідністю не може бути працевлаштована на нічні зміни та в понаднормових годинах.
Увага! Попри це правило передбачені винятки, наприклад ті, що стосуються роботи в охороні. Людина з інвалідністю може подати заяву на отримання згоди від лікаря медицини праці на те, щоб не користуватися цими правами (тобто виконувати роботу на загальних умовах).
- на удосконалення робочого місця (приспосовування робочого місця до потреб людини з інвалідністю – може стосуватися пристосування робочого місця, а також способу виконання роботи), щоб зробити можливими комунікацію та виконання доручених обов'язків).
- на додаткову перерву – на гімнастику або відпочинок – 15 хвилин протягом дня, які зараховуються до робочого часу
- на додаткову відпустку в розмірі 10 робочих днів протягом календарного року (лише для працівників зі значним або помірним ступенем інвалідності), які перебували в трудових відносинах щонайменше рік після отримання висновку про інвалідність помірного або значного ступеня).

звільнення з роботи зі збереженням права отримувати заробітну плату:

1. до 21 робочих днів з метою участі в реабілітаційному лікуванні, не частіше одного разу на рік;
2. з метою проходження спеціальних обстежень, лікувальних процедур або оздоровлення, а також з метою отримання ортопедичного обладнання або його ремонту, якщо цього не можна зробити в неробочий час

Загальний розмір додаткової відпустки та звільнення з роботи з метою участі в реабілітаційному лікуванні не може перевищувати 21 робочих днів протягом календарного року.

Роботодавець, який працевлаштовує людину з інвалідністю, може отримати підтримку від держави на пристосування робочого місця до потреб особи з інвалідністю або на доплату до заробітної плати працівника.

Мігранти з інвалідністю, які мають право працювати в Польщі, можуть користуватися допомогою Управління праці в повіті (Powiatowy Urząd Pracy).

Люди, які отримують постійну грошову допомогу або пенсію з Фонду соціального страхування, можуть зареєструватися як особи, які шукають роботу.

Люди з інвалідністю, які не отримують допомоги й не працюють на підставі трудового договору, можуть зареєструватися як безробітні. У цьому випадку вони можуть скористатися з професійних консультацій, навчання, платного стажування, підтримки в пошуках роботи, можуть отримати кошти щоб розпочати господарську діяльність. Вони також охоплені соціальним страхуванням.

Пункт Управління праці, який спеціалізується у підтримці людей з інвалідністю знаходиться на вул. Млинарській 37 у Варшаві. Інформація про послуги, які надає Управління праці м. ст. Варшави надається за номером інфолінії 1954.

Освіта

Дитина з інвалідністю або іншими особливими освітніми потребами має право на додаткову допомогу й державну підтримку в забезпеченні її освітніх потреб найкращим для дитини чином.

Щоб скористатись цією підтримкою, дитина повинна отримати заключення (висновок) із районного психологічно-педагогічного консультативного центру. Адресу такого центру можна отримати у Відділі освіти управління гміни, у дільничній школі, дитячому садку або повітовому центрі допомоги сім'ям. Заяву про видачу висновку з консультативного центру потрібно надати разом з прикріпленими до неї документами, що підтверджують інвалідність дитини (медична довідка, результати психологічних досліджень та ін.) Заключення видає комісія після проведення консилиуму, в якому один з батьків чи опікун можуть брати участь. Якщо юридичний опікун не погоджується із заключенням, то він має право полати апеляцію до керівника відділу освіти протягом 14 днів з дня отримання рішення. Висновок надається на період навчального року, освітнього етапу чи періоду навчання у цій школі.

Консультаційний центр може видавати різні види висновків про інвалідність, в залежності від потреб дитини:

- потреба в інклюзивній освіті,
- потреба в індивідуальній річній дошкільній підготовці
- потреба в індивідуальному навчанні
- потреба у реабілітаційно-виховних заняттях

Може теж видати характеристику, якщо дитина потребує іншого виду спеціального ставлення до неї в школі.

Школа зобов'язана дотримуватись порад районного консультаційного центру й виконувати його рекомендації.

Спеціальна освіта не передбачає направлення дитини у спеціалізовану школу й може здійснюватись у всіх школах та садках.

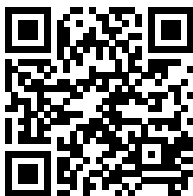
У Польщі функціонують різні форми навчання дітей з інвалідністю:

- інклюзивна освіта – навчання у звичайній школі, яка пристосована до потреб дітей з інвалідністю,
- школи з інтеграційними відділами – це школи, у яких окремі класи призначені для спільного навчання дітей з інвалідністю з їхніми здоровими однолітками,
- інтеграційні школи – школи, де у всіх шкільних класах разом навчаються діти з інвалідністю і їхні здорові однолітки,
- загальноосвітні школи зі спеціальними відділами – у окремих класах вчать діти з інвалідністю,
- спеціалізовані школи – школи, де навчаються діти зі спеціальними потребами. У Польщі працюють школи для глухих дітей та молоді, дітей зі зниженим слухом, незрячих та слабкозорих, з розумовою відсталістю, аутизмом та суміжними вадами.

Існує також можливість організації перевезення дітей до школи у випадку, якщо вони самі не можуть пересуватись.

Список спеціалізованих шкіл різних рівнів (від дитячого садка до середньої школи) можна знайти тут <http://szkoly-specjalne.szkolnictwa.pl/>

у Варшаві та її околицях: <https://edukacja.um.warszawa.pl/przedszkola-i-szkoly-specjalne>

Польська система освіти передбачає можливість індивідуального навчання вдома, якщо стан здоров'я дитини цього вимагає. Ця форма навчання призначена для дітей, що важко хворі, з важкими ураженнями, після аварій та операцій. Індивідуальне навчання організовує директор школи на прохання батьків після отримання ними заключення про потребу в індивідуальному навчанні. У той самий час вчителі приходять проводити уроки додому до дитини.

Крім того, учень з інвалідністю має право на:

- безкоштовне проживання в інтернаті спеціального навчально-виховного осередка;
- відповідне оснащення робочого місця учня;
- виконання і контрольних робіт і здачу гімназійного іспиту та іспиту на атестат зрілості у формі, пристосованій до інвалідності;
- звільнення від навчання другої іноземної мови у випадку учня з вадами слуху;
- продовження кожного освітнього етапу принаймні на один рік;
- психологічно-педагогічну допомогу.

Підтримка раннього розвитку – дії, що мають на меті сприяння психо-руховому й суспільному розвитку дитини. Допомогою спеціалістів підтримки раннього розвитку потрібно користуватись від моменту діагностування інвалідності до часу досягнення дитиною шкільного віку. Така підтримка може бути організована в дитячому садку, початковій школі, також у спеціалізованій, у навчально-виховному осередку або у психологічно-педагогічному консультаційному центрі. Індивідуально підібрана для дитини програма занять охоплює від 4 до 8 годин щомісячно. Щоб скористатись цією формою навчання, потрібно отримати в психологічно-педагогічному центрі висновок про потребу в підтримці раннього розвитку.

Соціальна допомога

Цю допомогу можуть отримати лише ті мігранти, на яких поширюється дія Закону про соціальну допомогу (+ українці*) . Цей закон передбачає різні види допомоги для людей з інвалідністю:

- постійну субсидію (максимально 719 злотих на місяць, залежно від сімейної ситуації заявника, якщо він не є працездатним),
- послуги по догляду (для людини, яка потребує допомоги в забезпеченні щоденної життєдіяльності)

Також Закон від 28 листопада 2003 року про сімейну грошову допомогу (Законодавчий вісник, поз. 2255 з подал. змін.) передбачає можливість отримання:

- **субсидії по догляду** (215,84 злотих) для людей із значним або помірним ступенем інвалідності, до досягнення 21 року.
- **Виплат по догляду** (2119 zł), виплачується батькам або опікунам особи з інвалідністю, яка потребує цілодобового догляду за умови, якщо ті повністю відмовляються від роботи й заробітків.
- **спеціальної субсидії по догляду** (620 zł), належить тим, хто не може заробляти у зв'язку з доглядом за членом сім'ї, якщо вони відповідають критерію встановленого рівня доходів.

Поданий розмір виплат стосується 2022 року й регулярно змінюється.

Люди з розумовою відсталістю та психічними відхиленнями, а також аутизмом, можуть звернутись до Центру соціальної служби (OPS) за наданням особливого виду послуг по догляду, що мають на меті навчання та розвиток вмінь, необхідних для самостійного життя.

Деякі підрозділи територіального комітету надають послугу персонального асистента для людини з інвалідністю на проектних умовах (тобто, коли установа знаходить з цієї метою кошти)

Повнолітні люди, що нездатні до самостійної життєдіяльності, мають право на грошову допомогу у розмірі 500+. Це додаткова грошова допомога, яку виплачують раз на місяць. Більше інформації можна знайти у центрах соціальної допомоги або ZUS.

Персональний асистент

Польське законодавство передбачає можливість підтримки людини зі значним або помірним ступенем інвалідності персональним асистентом, якого працевлаштовує гміна або повіт, на території якого проживає людина з інвалідністю. Асистентом не може бути член сім'ї. Допомога асистента полягає в підтримці забезпечення щоденної життєдіяльності. Інформацію про асистента можна знайти в центрі соціальної допомоги.

–

* Громадяни України, які охоплені статусом тимчасової охорони в Польщі.

Неурядові організації

В Польщі діє багато спеціалізованих неурядових організацій, які надають допомогу людям з інвалідністю. Вони надають різноманітні види допомоги. Організують спортивні заняття, майстер-класи і курси, здійснюють освітню реабілітаційну підтримку, пропонують допомогу асистента тощо. Як правило організації спеціалізуються на підтримці якогось конкретного виду інвалідності.

До таких організацій належать:

Stowarzyszenie “Mudita” (Товариство “Мудіта”)

- допомога психологів, підтримка опікунів людей з інвалідністю (допомога волонтерів), допомога продуктами харчування (Posiłki Mocy), юридична та інформаційна допомога, допомога у знаходженні консультаційних терапевтичних центрів, вузькопрофільної медичної допомоги, реабілітаційної, психологічної допомоги, житла пристосованого для людей на візках, зі спектром аутизму чи розумовою відсталістю, спеціалізованих шкіл для дітей з інвалідністю. Фонд надає сімейного асистента, який вивчає потреби, шукає шляхи розв'язання проблем, скеровує до потрібних людей/місць, де надають необхідну психологічну, а також юридичну і матеріальну допомогу.

Fundacja Avalon (Фонд Авалон) допомагає в закупівлі реабілітаційного обладнання й засобів особистої гігієни, пропонує реабілітацію в реабілітаційному центрі Avalon Active, консультування з питань інвалідності, знаходження коштів на дотації, користування уповноваженнями, які надаються людям, що мають висновок про інвалідність, надає психологічну, сексологічну, юридичну підтримку, допомогу у відкритті й веденні субрахунку.

Fundacja Synapsis (Фонд Синапсис) – підтримка людей зі спектром аутизму. Фонд пропонує консультування та реабілітацію, підтримку з метою розвантаження членів сімей та опікунів людей з інвалідністю, професійну активізацію.

Fundacja SMA (Фонд SMA) – допомога людям зі спінальною м'язовою атрофією, а також їх родинам, пропонує медичне та реабілітаційне обладнання, юридичну допомогу для українців (транспорт з Польщі до України, ночівлі, транспорт за кордоном).

Stowarzyszenie 22q11 Polska (Товариство 22q11 Polska)

- допомога людям з генетичними вадами Delecja 22q11, а також їхнім родинам, ночівля, транспорт, юридична допомога, контакт зі спеціалістами, що знають специфіку синдрому).

Polscy Fizjoterapeuci dla Ukrainy (Польські фізіотерапевти для України)

– безкоштовна фізіотерапевтична допомога для біженців на всій території Польщі, доступ до списку установ, які декларують свою допомогу для громадян України * (fizjoterapeuci.org).

Fundacja Akademia Młodych Głuchych (Фонд «Академія глухої молоді»)

допомагає біженцям здобути необхідну інформацію, фонд приготував сурдопереклад інформації для глухих громадян України на тему правил прийняття біженців у Польщі згідно з даними Управління у справах іноземців (UDSC), а також здійснює допомогу в соціальній інтеграції, активізації в культурній, мистецькій, освітній, інформаційній, спортивній та рекрутаційній діяльності.

Polski Związek Głuchych (Польське товариство глухих)

має і надає доступ до баз даних, що містять інформацію про доступність ночівлі, транспорту, продуктів харчування, гігієнічних засобів, одягу, ліків та інших товарів в залежності від потреб.

Fundacja Akceptacja (Фонд «Акцептація») надає санітарний і медичний міжнародний супровід (транспортування з України з місць неохоплених військовими діями) до усіх країн Європейського Союзу із забезпеченням ночівлі й фахової підтримки (людині з інвалідністю), якщо в цьому є потреба, санітарний та медичний транспорт на території Польщі, в основному в Познані та околицях (транспорт до і з поліклініки, лікарні, будинку, осередку). Консультації лікарів (загальні та дерматологічні). Лабораторна діагностика (швидкі аналізи крові на Covid-19, гормональні порушення, недостатність нирок, діабет, ВІЛ/СНІД, вірус гепатиту В і С). Усі медичні дослідження проводяться в рамках заснованого Фондом NZOZ «Medyczna Akceptacja».

Polski Związek Niewidomych (Польське товариство незрячих) відкрило інфолінію для людей з вадами зору з України, які потребують допомоги. Інфолінія працюватиме з понеділка до п'ятниці в год. 08:00 - 14:00 за номером тел.: 536 434 692. Працівники PZN-у надають необхідну інформацію на тему можливості запису дітей до спеціальних навчально-виховних осередків для незрячих та слабкозорих, можливості отримати консультацію окуліста у Центральній реабілітаційно-лікувальній поліклініці (CPRL), контактних номерів, за якими надають місця для ночівлі, інших справ, які стосуються допомоги слабкозорим та незрячим людям.

Fundacja Poparzeni (Фонд «Обпечені») займається допомогою людям, що зазнали опіків, і є на стадії лікування. Це допомога в лікуванні рубців, проблем зі шкірою, в отриманні консультацій лікарів пластичної хірургії, дерматологів, які проводять реабілітаційні заходи, забезпечення косметичними засобами, живлення шкіри тіла. Юридична та психотравматологічна допомога.

Fundacja Kulawa Warszawa (Фонд Кульгава Варшава) пропонує обладнання, гігієнічні та санітарні засоби

для людей з інвалідністю, підтримує людей в їхній самостійності. Займається підбором обладнання, яке б зробило можливим вправне самостійне пересування і якнайбільш незалежне функціонування).

PSONI Koło w Gdańsku (PSONI Коло в Гданську) це підтримка людей з розумовою відсталістю та рідкісними хворобами, підтримка у доступі до спеціалістів, до навчання, реабілітаційного обладнання, транспорту в межах країни та за кордоном, психологічна підтримка.

Fundacja na Rzecz Centrum Edukacyjnego dla Uczniów Niewidomych i Słabowidzących CEDUNIS (Фонд підтримки освітнього центру для незрячих учнів CEDUNIS) пропонує функціональну діагностику для учнів з вадами зору (які відвідують інтеграційні та загальнодоступні школи), майстер-класи для вихователів дитячих садків, що стосуються роботи з дітьми з вадами зору, заняття з реабілітації зору й тренування, орієнтування в просторі, науку Брайля і читання тактильної графіки, навчання самостійного пересування з білою палицею, тифлотехнічні консультації (підбір збільшувачів і фахового програмування), навчання самостійності в побуті), щоденні тренінги та консультації для вчителів. SOSW для слабкозорих, навчання у середній школі, профтехучилищах, + багатопрофільну професійну підтримку SPK: консультації в галузі методів навчання дітей з вадами зору, терапія зору, орієнтації у просторі, сенсорної інтеграції, психологічної та педагогічної допомоги, тифлотехнічної допомоги мешканцям Варшави.

Fundacja Onkologiczna Rakiety (Онкологічний фонд «Ракети») підтримує хворих, що станом на сьогодні борються з онкологією або перебувають у стані ремісії.

Alivia Onkofundacja (Онкологічний фонд Алівія) Підтримує онкологічно хворих інформаційно, терапевтично, психологічно)

Корисна інформація

Miejski Zespół do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności
(Міська комісія зі справ видачі висновків про інвалідність) – **видача висновків про інвалідність**
вул. Ген. Андерса, 5, 00-147, Варшава
<http://www.wcpr.pl/kontakt/>

Відділ видачі висновків про інвалідність
Stołeczne Centrum Osób Niepełnosprawnych
(Столичний центр для людей з інвалідністю)
комплексне обслуговування людей з інвалідністю,
а зокрема видача висновків, отримання дотацій з коштів
PFRON, карти паркування, інфолінія
вул. Ген. Андерса, 5, 00-147, Варшава
тел. 22 509 71 19, <https://wcpr.pl>

Urząd Pracy (Управління з працевлаштування) –
обслуговування людей з зайнятості
допомога людям з інвалідністю на ринку
працевлаштування
вул. Млинарська 37, Варшава
<http://warszawa.praca.gov.pl/>

Wydział Pomocy Osobom Niepełnosprawnym
Miasta st. Warszawy (Міський відділ допомоги людям
з інвалідністю Варшавський столичний відділ)
інформація про вакансії в місті для людей з
інвалідністю, контакти до урядових організацій, що
допомагають людям з інвалідністю
вул. Нецала 2, 00-098, Варшава
(Офіс допомоги й соціальних проектів Управління
ст. м. Варшави, 1 пов. к. 10, 14, 20 і 21)

Punkt Informacyjny – Koordynujący dla Osób z Niepełno-
sprawnościami (PIKON) (Інформаційно-координаційний
пункт для людей з інвалідністю)

ал. Солідарності 93, 00-144, Варшава
тел.: +48 661 439 072;
e-mail: pikon@wcpr.pl

Інфолінія PFRON: інформація про надання професійного
транспорту, допомоги асистента, гігієнічних засобів чи
місця проживання
тел.: 503 703 974

Stowarzyszenie “Mudita” (Товариство “Мудіта”)
вул. Ярача 24/31, 31-216, Варшава
тел.: +48 794 427 468
e-mail: kontakt@stowarzyszeniemudita.pl
<https://stowarzyszeniemudita.pl/>

Fundacja Avalon (Фонд Avalon)
вул. Доманєвська 50А
02-672 Warszawa
kontakt@fundacjaavalon.pl
тел.: 22 266 82 36, tel/fax: 22 266 82 94, моб: 666 324 328
реабілітація: 796 324 328
Інфолінія українською: 790 688 222
romocukrainie@fundacjaavalon.pl

Fundacja SYNAPSIS (Фонд Синапсис)
вул. Ондрашка, 3
02-085, Варшава
тел./fax: (+48 22) 825 87 42
e-mail: fundacja@synapsis.org.pl
romocdlaukrainy@synapsis.org.pl

Fundacja SMA (Фонд SMA)
тел.: 22 350 02 02
info@fsma.pl
<https://www.fsma.pl>
обслуговування українською:
тел.: +48 22 120 1750 (09:00–21:00), e-mail: ua@fsma.pl

Stowarzyszenie 22q11 Polska (Товариство 22q11 Polska)

вул. Радосна 49/1
60-591 Познань
тел.: 696 410 364 / 602 727 471
e-mail: kontakt@22q11.pl

Centrum Terapii Padaczki Neurosfera (Центр терапії епілепсії Neurosfera)

вул. Вертніча, 133
02-952 Варшава (4 пов.)
тел.: +48 609 463 191
e-mail: biuro@neurosfera.pl
обслуговування українською.: +48 503 924 756,
e-mail: ukr@fundacjaemergen.com

Fundacja Akademia Młodych Głuchych (Фонд Академія Глухої Молоді)

e-mail: kontakt@fundamg.pl

Polski Związek Głuchych (Польське товариство глухих)

вул. Бялостоцька, 4
03-741 Варшава
тел.: +48 22 831 40 71
e-mail: deafukraine@pzg.org.pl
укр.: glusiukraina@pzg.org.pl
тел.: +48 783 729 144
Skype: KoronawirusTlumaczPJM

Polski Związek Niewidomych (Польське товариство незрячих)

тел.: 536 434 692

Fundacja Akceptacja (Фонд Акцептація)

вул. 28 червця 1956 р., буд. 149
61-525 Познань
тел.: +48 577 22 33 43
e-mail: kontakt@akceptacja.org.pl
www.akceptacja.org.pl

Fundacja Poparzeni (Фонд Poparzeni)

вул. Хмільна, 4, Квідзин, Польща
тел.: 502646372
e-mail: fundacijapoparzeni@gmail.com

Fundacja Kulawa Warszawa (Фонд «Кульгава Варшава»)

e-mail: fundacja@kulawawarszawa.pl
тел.: +48 796 866 601
www.kulawawarszawa.pl

PSONI Koło у Гданську

вул. Ягеллонська 11, 80-371 Гданськ
тел.: 58 553 02 61, +48 508 186 020
e-mail: sekretariat@psoni.gda.pl
magdalena.stanczewska@psoni.gda.pl
psoni.gda.pl

Fundacja Onkologiczna Rakiety (Онкологічний фонд «Ракети»)

ал. Жечи Посполітей 2 / U-2
02-972 Варшава
тел.: 22 299 29 28
e-mail: biuro@fundacjarakiety.pl

Alivia Onkofundacja (Онкологічний фонд Alivia)

вул. Вонвозова 11
02-796, Варшава
тел.: +48 22 266 03 40
<https://alivia.org.pl>

Fundacja EcoTextil (Фонд ЕкоТекстиль)

Безкоштовний прокат реабілітаційного обладнання для людей з інвалідністю (інвалідні візки, реабілітаційні велотренажери, милиці, ходунки)
тел.: 604 085 663, 600 854 648
e-mail: fundacja@ecotextil.pl
<https://ecotextil.pl/sprzet-rehabilitacyjny>

Допоміжні посилання :

Основна інформація для людей з інвалідністю від Міністерства сім'ї та соціальної політики
<https://www.gov.pl/web/rodzina/osoby-niepelnosprawne>

Державний фонд реабілітації людей з інвалідністю: <https://www.pfron.org.pl/osoby-niepelnosprawne/>

Офіс виконувача обов'язків уряду зі справ людей з інвалідністю :
<https://niepelnosprawni.gov.pl/>

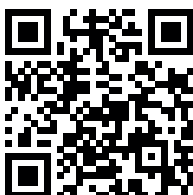

**Установи видачі висновків
(провадження, способи та правила дотримання процедури)**

<https://niepelnosprawni.gov.pl/art,13,institucje-orzekajace-procedury-orzekania-tryb-i-zasady>

Про інвалідність :
<http://www.niepelnosprawni.pl/>

Фонд Польський міграційний форум
Fundacja Polskie Forum Migracyjne
вул. Szpitalna 5/14, Warszawa
info@forummigracyjne.org
тел. +48 692 913 993
www.forummigracyjne.org

Ми записуємо до:

- юриста,
- соціального працівника,
- консультанта з легалізації,
- психолога для дітей та дорослих.

Ми працюємо стаціонарно та онлайн.

Обов'язкова реєстрація:

+48 692 913 993,

zapisy@forummigracyjne.org

Інфолінія

легалізація перебування, загальні поради:

+48 22 110 00 85

5 днів на тиждень, від 10:00 до 16:00

Телефон довіри з

психологічною допомогою

+48 22 255 22 02

Працюємо 7 днів на тиждень, з 12:00 до 18:00

DRC DANISH
REFUGEE
COUNCIL

